

NR 72/2020

„TEOFILEK”

TYM NUMERZE:

- ⇒ Z życia przedszkola
- ⇒ Co słyszeć w grupach?
- ⇒ Zimowo- świąteczne zagadki dla grup
- ⇒ Logopeda radzi: Domowe wychowanie językowe czyli jak pomóc dziecku w rozwijaniu mowy
- ⇒ Czas z dzieckiem: Rodzinny Kalendarz Adwentowy
- ⇒ Kącik anglomaniaka
- ⇒ Poznaj swoje dziecko: Plan daltoński, wspieranie rozwoju u dzieci

WYDAWCA:

Przedszkole Miejskie nr 120
ul. Aleksandrowska 20 a
91-201 Łódź

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:

mgr Izabela Miszczak
mgr Beata Zawadzka
mgr Aneta Frąchowicz
mgr Paulina Ryszkiewicz
mgr Katarzyna Hawrot
mgr Agnieszka Stolarska
mgr Sylwia Grabowska
mgr Magdalena Kowalczyk
mgr Magdalena Sałacińska-Kulesza
mgr Małgorzata Dobrowolska
mgr Justyna Przytułska
mgr Aleksandra Filipczyk

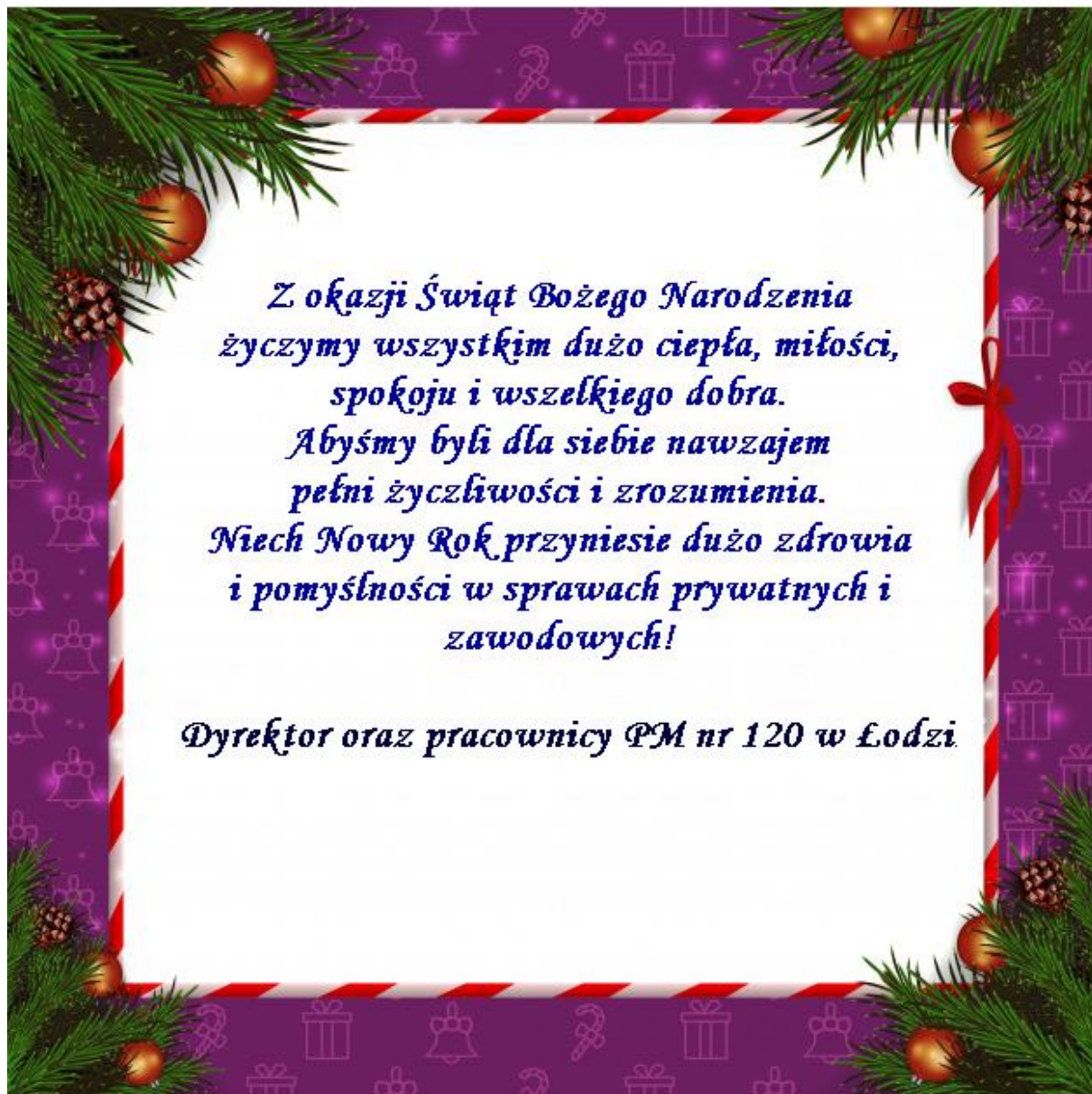
OPRACOWANIE

mgr Beata Zawadzka
mgr Aneta Frąchowicz
mgr Magdalena Sałacińska-Kulesza
mgr Paulina Ryszkiewicz

Z ŻYCIA PRZEDSZKOLA

Drodzy Czytelnicy!!!

Witamy Was bardzo serdecznie w okresie zbliżającej się zimy i Świąt Bożego Narodzenia. Jeszcze nie tak dawno dzieci przygotowywały się do pasowania, a teraz są już dzielnymi przedszkolakami, które coraz lepiej radzą sobie w społeczności dziecięcej i odważnie uczestniczą w życiu przedszkola.

W OSTATNIM CZASIE W NASZYM PRZEDSZKOLU ODBYŁY SIĘ NASTĘPUJĄCE WYDARZENIA:

Llistopad 2020r. - REALIZACJA INNOWACYJNEGO PROGRAMU „TABLIT”

W tym miesiącu w każdej grupie wiekowej realizowane były treści programu z modułu: „KOSMOS”. Głównym celem było budowanie wiedzy o kosmosie. Szereg działań na platformie edukacyjnej oraz różnorodne zabawy z nauczycielkami a także z rodzicami podczas nauki zdalnej przyczyniły się do efektywnej realizacji programu.

10.11.2020r. – DZIEŃ JEŻA

W tym dniu przedszkolaki miały okazję poszerzyć wiadomości dotyczące środowiska naturalnego jeży, ich wyglądu, sposobu poruszania się, odżywiania oraz tego, w jaki sposób przygotowują się do zimy. Na zakończenie dnia każda grupa wykonała pracę plastyczną „Jeża” dowolną techniką.

09.11.2020r. – ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

W tym dniu w każdej grupie wiekowej odbyło się uroczyste odśpiewanie hymnu oraz przybliżone zostały dzieciom treści patriotyczne związane z symbolami narodowymi oraz historią dotyczącą odzyskania przez Polskę niepodległości. Dodatkowo zostały wykonane prace plastyczne przedstawiające symbole narodowe, które rodzice mogli podziwiać na tablicach znajdujących się w szatni.

23.11.2020r. – 02.01.2021r. – GÓRA GROSZA

W naszym przedszkolu przeprowadzana jest akcja Góra Grosza, polegająca na zbieraniu wszystkich monet: 1,2,5,10,20,50gr. oraz 1,2,5zł. Jej głównym celem jest zebranie funduszy na pomoc dzieciom wychowującym się poza własną rodziną. (w tym na tworzenie takich programów, które pozwolą dzieciom wrócić do domu bądź tworzenia takich miejsc, które będą w miarę swoich możliwości zbliżone do domu rodzinnego oraz programów, które pozwolą im spokojnie dorastać). Zapraszamy do wzięcia udziału w akcji. Za każdy wrzucony grosz BARDZO DZIĘKUJEMY!

4.12.2020r.- BARBÓRKA

Tego dnia nasze przedszkolaki dowiedziały się jak ciężka i odpowiedzialna jest praca pod ziemią. Maluchy poznały wiele ciekawostek na temat górniczego stroju oraz dowiedziały się dlaczego święto górników to Barbórka. Mamy nadzieję, że nasze dzieci zrozumiały jak ważna i trudna jest praca górnika w kopalni.

07.12.2020r.- MIKOŁAJKI

W naszym przedszkolu odwiedził nas bardzo ważny i wyczekiwany przez wszystkie dzieci gość – Mikołaj, dla którego panie wraz z dziećmi zorganizowały zabawy i tańce. Na zakończenie przedszkolaki zaśpiewały dla Mikołaja piosenkę, po której nastąpiło rozdanie prezentów oraz zrobienie pamiątkowego zdjęcia z Mikołajem.

CO SŁYCHAĆ W GRUPACH

Grupa I - „MRÓWKI”

Oto słowa piosenki, której ostatnio nauczyły się dzieci z najmłodszej grupy:

„Tupu tup po śniegu”

1. Przyszła zima biała,
śniegu nasypała
Zamroziła wodę,
staw pokryła lodem

Ref. Tupu, tup po śniegu
Dzeń, dzeń, dzeń na sankach
skrzypu , skrzyp na mrozie
lepimy bałwanka. /2x

2. Kraczą głośno wrony
Marzna nam ogony
mamy pusto w brzuszku
dajcie nam okruszków.

Wypowiedzi dzieci na temat „Co chcielibyście dostać od Świętego Mikołaja?”

Ksawery- Puzzle

Nadia- Lalkę i domek dla lalki

Szymon N.- Rakietę

Ignacy- Samochodzik

Alicja- Klocki

Iga- Misia

Grupa II - „ŻABKI”

Oto słowa świątecznej piosenki, której się uczymy „A Mikołaj pędzi”.

1. Już na płatkach śniegu przyfrunęły święta
Teraz wszystkie dzieci marzą tylko prezentach
Sanie Mikołaja dzwonią dzwoneczkami
Święty Mikołaju, bądź już wreszcie tutaj z nami

Ref.: A Mikołaj pędzi, a Mikołaj gna
Od domu do domu ciężką pracę ma
Jego piękną brodę pokrył srebrny lód
Gdyby tak biedaczek już odpocząć mógł.

2. Święty Mikołaju my ci pomożemy
I wszystkie prezenty szybko dzieciom rozniesiemy
Potem pod choinką siądziesz razem z nami
Też swój prezent znajdziesz w pięknym koszu z paczuszkami

Ref.: A Mikołaj pędzi, a Mikołaj gna
Od domu do domu ciężką pracę ma
Jego piękną brodę pokrył srebrny lód
Gdyby tak biedaczek już odpocząć mógł.

Odpowiedzi dzieci na pytanie: „Co chcielibyście dostać od Świętego Mikołaja?”

Miłosz B.- Grę SpongeBob

Tosia- Lalkę

Lidka- Lalkę Annę

Szymek- Zielony prezent

Franek D.- SpongeBob'a

Miłosz Ż.- Ciężarówkę z klocków

Ignas- Lego

Ala- Lalkę Kopciuszek

Franio N.- Samochód ciężarowy

Rozalia- Sówka, która zmienia kolory oczu

Tymek- Gitarę

Gabryś- Hot Wheels

Laura- Domek dla lalek i królika Tusię

Kapcer- Dinozaura

Grupa III - „PSZCZÓŁKI”

Słowa świątecznej piosenki, której się uczymy „Mikołajki”:

I. Idą, idą Mikołajki

Ciągną, ciągną ciężkie sanki.

Bum ta ra ra, bum ta ra

A bębenek marsza gra!

II. Jadą, jadą Mikołaje

Renifery ciągną sanie.

Din din, don don, din din don,

Dźwięczy już dzwoneczka ton.

III. Biegną, biegną z prezentami

Wiatr im świszczy za uszami.

Szu szu, sza sza, szu szu sza,

A marakas cicho gra.

Wypowiedzi dzieci na temat: „Co chcielibyście dostać od Świętego Mikołaja?”

Adam – kolorowe auto

Ania – Skye’a z Psiego Patrolu na pilota

Tomek – przyczepę, policjanta, złodzieja i autobus

Klaudia – gitarę

Zuzia – zabawkowy telefon

Tymon – Venoma

Oliwia – samochodzik

Alan – deskorolkę i kolorowe auto

Ala – pluszowego motyla

Nikodem – przejazd kolejowy

Ola J – zabawkową lodziarnię

Amelia – domek dla Świnki Peppy

Jacek – samolot z autopilotem

Natalia – balonik z Elzą

Grupa IV - „BIEDRONKI”

Biedronki lubią śpiewać „Mikołaj jedzie samochodem”, oto jej tekst:

1. Mikołaj, Mikołaj jedzie samochodem
bo gdzieś zgubił saneczki w tę mroźną pogodę.

Ref. U - chu – cha, tra – la – la
Co to za Mikołaj?
U - chu – cha, tra – la – la
Co to za Mikołaj?

2. Mikołaj, Mikołaj lat ma już bez liku,
a prezenty dziś wiezie dzieciom w bagażniku.

Ref. U - chu – cha, tra – la – la
Co to za Mikołaj?
U - chu – cha, tra – la – la
Co to za Mikołaj?

Odpowiedzi dzieci na temat: „Z czym kojarzą się Wam Świąta?”

Michał – z choinką, śniegiem i bałwanem

Maja B. – z Mikołajem, śniegiem, prezentami

Maja K. – z bałwanem, choinką, Mikołajem, reniferami, śniegiem i prezentami

Szymon – ze śniegiem i Mikołajem

Kacper A. – z prezentami, zabawkami, choinką, gwiazdką i kalendarzem
adwentowym

Olek – z zimą

Zuzia K. – z choinką, prezentami, Mikołajem i śniegiem

Nikola – z prezentami, Mikołajem, śniegiem, zjeżdżaniem na sankach i bałwanem

Patryk – z Mikołajem, prezentami, śniegiem, choinką i bałwanem

Kacper K-O – z choinką, prezentami, Mikołajem i sankami

Grupa V - „MOTYLKI”

Oto słowa naszej ulubionej piosenki „To Mikołaj”

1. Kto zagląda w okno? Kto latarką świeci?
Kto patrzy przez szybkę, szuka grzecznych dzieci”

Refren: To Mikołaj, to Mikołaj,
to Mikołaj Święty,
to Mikołaj, to Mikołaj
niesie nam prezenty x2

2. Kto swymi saniami aż z bieguna leci?
Kto puka do domów, szuka grzecznych dzieci?”

Refren: To Mikołaj, to Mikołaj,
to Mikołaj Święty,
to Mikołaj, to Mikołaj
niesie nam prezenty x2

3. Kto tu do nas jedzie w zimowej zamieci?
Rozgląda się w koło, szuka grzecznych dzieci?”

Refren: To Mikołaj, to Mikołaj,
to Mikołaj Święty,
to Mikołaj, to Mikołaj x2

4. Kto wyciąga prezent pierwszy, drugi, trzeci,
kładzie pod choinkę tam gdzie grzeczne dzieci.

Refren: To Mikołaj, to Mikołaj,
to Mikołaj Święty,
to Mikołaj, to Mikołaj
niesie nam prezenty x2

Wypowiedzi dzieci na temat: „Z czym kojarzą się Wam Święta?”

Laura- z dawaniem sobie prezentów

Zosia- ze śniegiem

Wiktor- z dostawianiem prezentów

Matylda- z kolacją świąteczną

Mikołaj- z choinką

Liliana- ze wspólnym ubieraniem choinki

Julek- ze śpiewaniem kolęd

Szymon- z Mikołajem i jest krótki dzień a dłuższa noc

Hania- z dzieleniem się opłatkiem

Natalka- ze spotkaniami z rodziną

Tosia- z Wigilią

Maria- z bałwankami

Mateusz- z bombkami

Kuba- ze zjeżdżaniem na sankach, z cukierkami na choinkach

Franek- ze śniegiem, z mlekiem dla Mikołaja

Wiktoria- z bawieniem się z rodziną

Antek- z elfami

Michał- z łańcuchami na choince

ZIMOWO-ŚWIĄTECZNE ZAGADKI DLA GRUP

Oto jak nasze przedszkolaki narysowały odpowiedź na przedstawione im zagadki

Grupa I „Mrówki”

Lepimy go, lecz nie gliny ani z plasteliny.
Dajemy mu miotelkę jako rękę,
aby wyglądał dostojnie i pięknie.

Grupowa praca plastyczna

Grupa II „Żabki”

Co roku wyrusza w długą drogę,
Czerwoną ma czapę i długą białą brodę,
Wyraz twarzy uśmiechnięty.
Czy już wiecie, kto to taki?

Miłosz B.

Tymek

Anielka T.

Rozalka

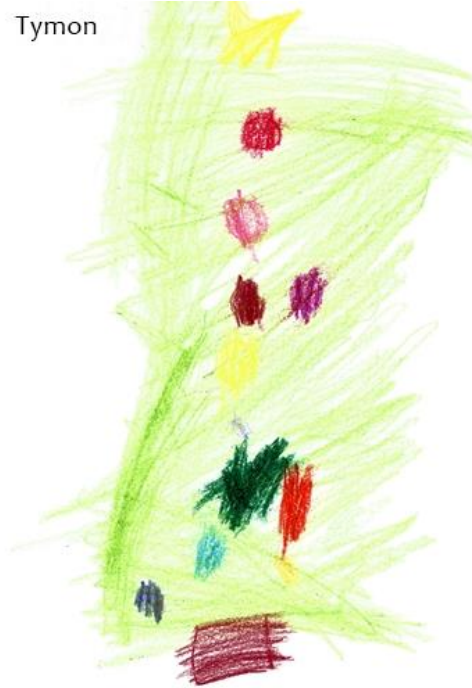
Grupa III „Pszczółki”

Gałązki zielone igielkami usiane
ma to drzewko świąteczne,
przez dzieci kochane.

Jaś Ż

Tymon

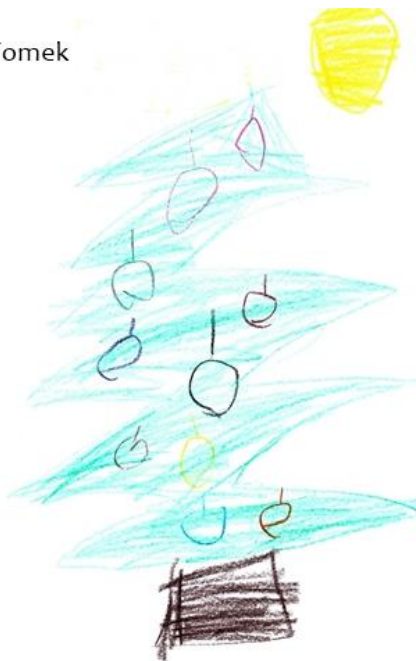
Ania

Klaudia

Tomek

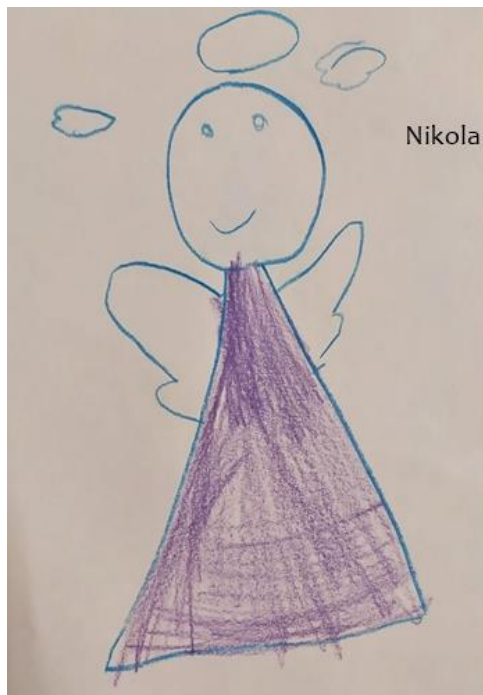

Zuzia

Grupa IV „Biedronki”

Niewinny,
w białym ubranku,
często zastępuje Świętego Mikołaja.

Grupa V „Motylki”

Co roku w grudniową noc,
wszystko ma czarodziejską moc.
Wtedy też Mikołaj Święty,
rozdaje dzieciom...

Laura

Matylda

Hania

Mikołaj

Grupa VI „Żuczki”

W jakiej stołówce za każde danie, goście dziękują nam – ćwierkaniem?

Kacper

Maria

Julka

Tosia

LOGOPEDA RADZI

Mowa jest sprawnością, którą należy rozwijać i doskonalić. Prawidłowe kierowanie rozwojem mowy dziecka ma ogromne znaczenie dla językowego funkcjonowania dziecka, którego poziom wyznacza możliwości edukacyjne, zawodowe i relacje z innymi ludźmi.

Dbłość o właściwy rozwój językowy (a nie tylko o poprawę wymowy)
– to główny cel domowego wychowania językowego.

Rodzice pamiętajcie, że sami jesteście najlepszymi terapeutami swoich dzieci !!!

Poniżej zaprezentuję Państwu propozycje doskonalenia sprawności językowej i komunikacyjnej Waszego dziecka:

- ◆ zabawy tematyczne ukierunkowane na dialog i rozumienie treści słyszanych wypowiedzi – zabawa w zamawianie materiałów budowlanych, które dostawca dowozi ciężarówką: Czy są u pana długie, wąskie klocki w kolorze zielonym? Proszę mi przywieźć dużo takich klocków.
- ◆ zabawy tematyczne dostarczające wzorce wypowiedzi i zachowań społecznych adekwatne do określonych sytuacji – odgrywanie role w zabawach w sklep, weterynarza, pocztę, stację benzynową, lotnisko, warsztat samochodowy, projektowanie wnętrz itp.
- ◆ zabawy parateatralne inspirujące do porozumiewania się i kodujące informacje z zakresu wiedzy ogólnej – aranżujecie sytuację, np. Leśne przygotowania do zimy i animujecie dialogi między zwierzętami-kukiełkami: Dlaczego niedźwiedziu brunatny objadasz się tak bardzo przed zimą? Muszę zgromadzić zapas tłuszczu pod skórą, by przespać zimę w swoim legowisku.
- ◆ odgrywanie scenek teatralnych z podziałem na role z uwzględnieniem osoby narratora na podstawie znanych bajek np. Czerwony Kapturek, Wilk i koźlątko, Trzy świnki;
- ◆ słowne formułowanie kilkietapowych planów działania zorientowane na świadomą kontrolę wykonywanych czynności i zwiększających zakres samodzielności – tworzycie plan dnia, plan organizacji przyjęcia urodzinowego, plan zakupów, plan przygotowania pizzy, plan ubierania się na dwór: Najpierw ..., a potem ....
- ◆ głośne rozwiązywanie problemów stymulujące myślenie i komunikację międzyludzką – meblujecie model pokoju drewnianymi klockami imitującymi meble, głośno rozważając pojawiające się problemy i możliwe rozwiązania: Biurko nie mieści się pod oknem. Przeszujemy biurko czy kupujemy węższy tapczan?
- ◆ sterowanie za pomocą poleceń słownych ukierunkowane na precyzyjność wypowiedzi i rozwój orientacji i wyobraźni czasowo-przestrzennej – rysujecie na bieżąco, na oczach dziecka plan lasu (norka lisa, dziupla sowy, gawra niedźwiedzia); w lesie ślepy borsuk szuka zająca, który pozostawił za sobą strzałki narysowane na ziemi, pomaga mu wiewiórka: Idź prosto do norki lisa, za nią skręć w lewo ...
- ◆ zgadywanie przez definiowanie rozwijające myślenie logiczne, rozumienie wypowiedzi i koncentrację – kompletujecie sprzęt biwakowy nie za pomocą listy, ale zagadek: Przynieś mi rzecz, dzięki której w nocy trafimy do namiotu i która zastąpi nam żarówkę.

- ◆ „łamanie reguł gry” – dobrze przyswajacie zasady i reguły gry, następnie ustanawiacie nowe reguły na drodze własnych interpretacji, negocjacji i argumentowania;
- ◆ tworzenie bajek typu prawda/fałsz mobilizujących do uważnego słuchania – wymyślicie bajkę i wyszukujecie w jej treści elementów nieprawdziwych;
- ◆ dubbingowanie - wyłączacie fonię w oglądanej kreskówce i podkładacie swój własny głos, wymyślając własne dialogi odpowiednie do tego, co widzicie na ekranie;
- ◆ rozwijanie umiejętności opisu własnych odczuć – wybieracie ulubiony przedmiot i opisujecie, co by było, gdyby zostać tym przedmiotem: Jesteś kubkiem. Jak się czujesz? Uwielbiam, gdy ktoś mnie używa. Lubię sok truskawkowy. Podoba mi się mój niebieski kolor. Wydają ładne dźwięki, gdy uderza się we mnie różnej wielkości łyżeczkami ...
- ◆ rozwijanie umiejętności wyjaśniania i uzasadniania z zastosowanie pytań Dlaczego? I Po co? i dwóch schematów zdaniowych z użyciem spójnika bo i żeby – różnicujecie przyczynę zjawiska (Dlaczego pada deszcz? Bo kropelki chmury łączą się w duże krople i spadają na Ziemię);
- ◆ rozwijanie gotowości do zadawania pytań i udzielania odpowiedzi typu Co będzie, jeżeli...? Co mogłoby się stać, gdyby...? – przewidujecie konsekwencje różnych działań i rozważacie słownie kilka możliwości jednocześnie;
- ◆ rozwijanie twórczej wyobraźni i fantazjowania Co mogło zdarzyć się potem? – wymyślicie nowe zakończenia do bajek, opowiadań, filmów albo stworzycie własne;
- ◆ wspólne oglądanie bajek, programów przyrodniczych, programów edukacyjnych, które zaspokajają ciekawość poznawczą dziecka, mogą inspirować do ciekawych dyskusji oraz do wyszukiwania i pogłębiania wiadomości w dostępnych źródłach informacji tj. internet, encyklopedia, słownik wyrazów obcych;
- ◆ rysowanie prostych, symbolicznych obrazków do treści opowiadania, słuchanej bajki dźwiękowej, ułatwiających zrozumienie tekstu i dostrzeganie związków przyczynowo-skutkowych między zdarzeniami; tworzenie z pojedynczych obrazków całych książek wspomagających odtwarzanie z pamięci i kontrolujących plan wypowiedzi;
- ◆ malowanie abstrakcyjnych obrazków i nadawanie im treści: To może być burza piaskowa, która rozpętała się niespodziewanie... (a na kartce namalowana plama barwna);
- ◆ uczenie wierszyków i piosenek z jednoczesnym kreowaniem ruchu dla poszczególnych fraz jako doskonalenie pamięci słuchowej, koncentracji i wyobraźni;
- ◆ CZYTANIE, CZYTANIE, CZYTANIE ... dzieciom, sobie, sobie nawzajem – czytajcie dużo, codziennie, nawet tym dzieciom, które czytają samodzielnie; wyrobienie w dziecku nawyku słuchania i czytania pozwoli im nie ulegać uzależnieniu od telewizji i komputera.

CZAS Z DZIECKIEM

RODZINNY KALENDARZ ADWENTOWY

- napisać/narysować list do św. Mikołaja
- zrobić sztuczny śnieg ★
- upiec pierniki i je zjeść
- zrobić rodzinne śmieszne zdjęcie
- zrobić "piernikowy piasek" ★
- wypić gorącą czekoladę
- zrobić ozdoby ★ choinkowe z masy solnej
- posiedzieć przy choince i popatrzeć na światła
- zrobić choinkowy tor przeszkód ★
- pogniątać ★ cynamonową kaszolinę
- ubrać choinkę
- obejrzeć ulubiony świąteczny film
- posłuchać kolęd/ świątecznych piosenek
- iść na spacer i popatrzeć na iluminacje, szopki, świąteczną aurę...
- pozwolić rodzinie na podkradanie składników na świąteczne wypieki
- zrobić świąteczną butelkę sensoryczną ★
- napisać świąteczne kartki pocztowe do najbliższych i je wysłać
- dotknąć i powąchać żywych gałązek choinki
- pobawić się w "żurawinowe polowanie" ★
- założyć świąteczny sweter
- pobawić się w ryżowym świątecznym pudełku ★

GRUDZIEŃ 2020

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

- poszukać pierwszej gwiazdki 24.12
- najeść się pyszności ze świątecznego stołu
- cieszyć się z bycia RAZEM

★ opisu szukajcie na fb lub instagramie

#ZABAWAWIELKASPRAWA

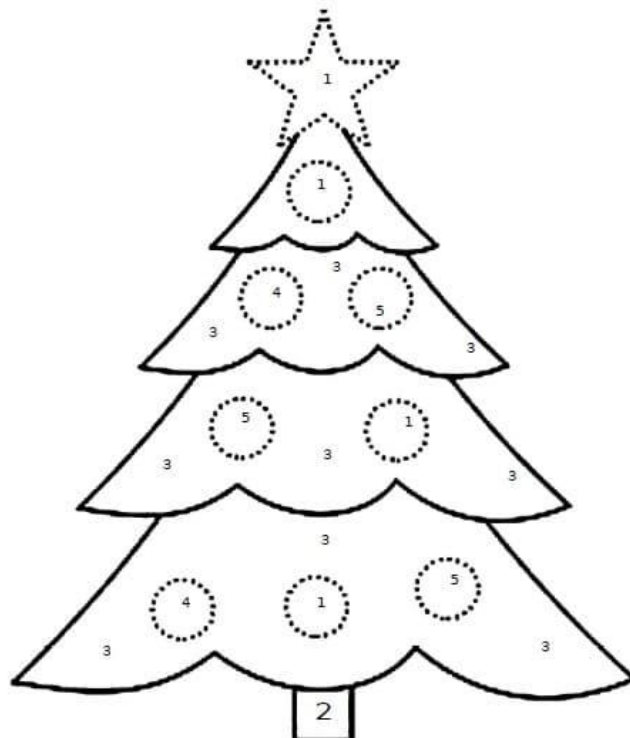
KĄCIK ANGLOMANIAKA

W naszej gazetce pojawia się nowa rubryka związana z nauką przez zabawę w języku angielskim. Przygotowałyśmy zestaw składający się z 2 zabaw- odpowiednio dla dzieci młodszych (3-4-latki) oraz dla dzieci starszych (5-6-latki) są to zabawy utrwalające poznany dotąd na zajęciach materiał.

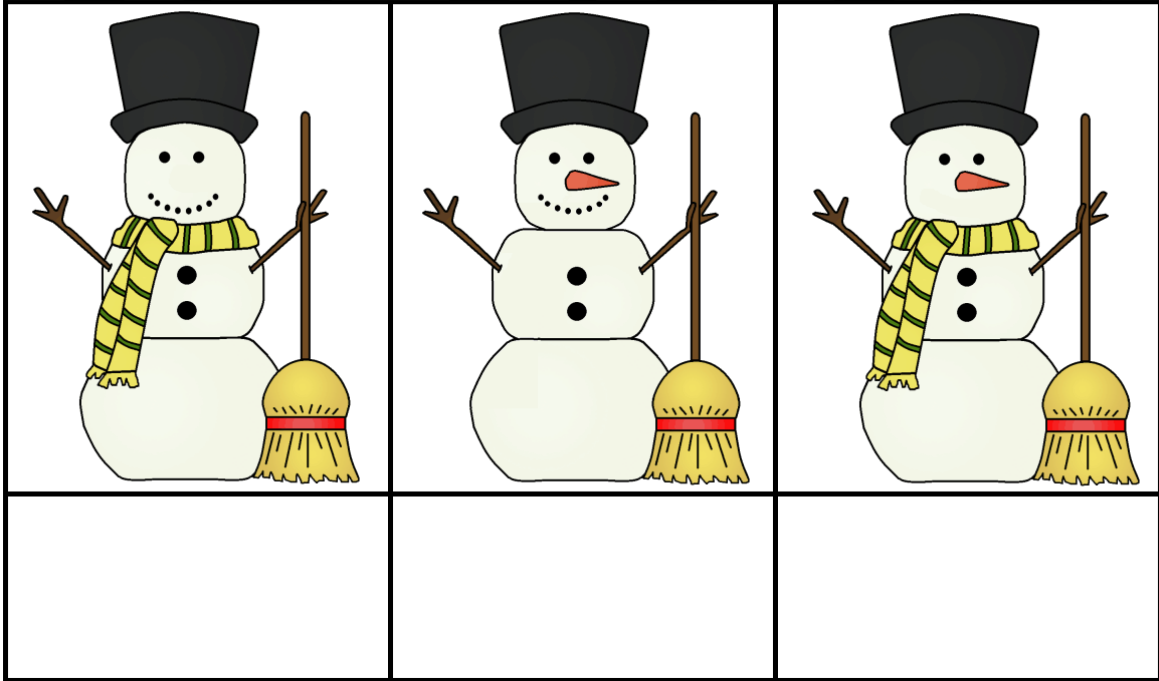
3- 4 latki

Color the Christmas tree

5- 6 latki

What is Missing?

POZNAJ SWOJE DZIECKO

Plan daltoński, wspieranie rozwoju u dzieci

Opracowała: Aneta Frąchowicz

Plan Daltoński to technika szkolnictwa oparta na indywidualnym uczeniu się. Opracowany przez Helen Parkhurst w 1919 r., najpierw został wprowadzony w szkole dla niepełnosprawnych, a następnie w 1920 r. w liceum Dalton w stanie Massachusetts. Plan wyrósł z reakcji niektórych postępowych pedagogów na niedoskonałości właściwe systemowi oceniania, który ignorował indywidualne zmienne w szybkości uczenia się.

Zainspirowani intelektualnym fermentem przełomu wieków myśliciele pedagogiczni, tacy jak John Dewey, zaczęli rzucać śmiałą wizję nowego, postępowego podejścia do edukacji. Helen Parkhurst uchwyciła ducha zmiany i stworzyła Plan Daltoński, który nie jest systemem, ale wpływem. To wizja tego, jak ludzie się uczą, to postawa dotycząca tego, jak nauczyciele traktują uczniów, słuchają ich, zachęcają ich do nauki.

Plan Daltoński dzielił każdy przedmiot w programie nauczania na miesięczne zadania. Chociaż uczniowie mieli swobodę planowania własnego harmonogramu pracy, byli odpowiedzialni za ukończenie jednego zadania przed rozpoczęciem kolejnego. Zachęcano uczniów do pracy w grupach. Chociaż przez pewien czas popularny w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Europie i zachodnim świecie kolonialnym, Plan Daltoński był krytykowany za zbyt indywidualistyczny i ostatecznie został zarzucony.

Obecnie istnieje ponad 200 szkół Dalton Plan na całym świecie.

Plan Daltoński opiera się na silnym przekonaniu, że kiedykolwiek dzieci są odpowiedzialne za swoją naukę, instynktownie szukają najlepszego sposobu na jej osiągnięcie i wykonują swoje decyzje z skupieniem i rygiorem, prowadząc do sukcesu. Innowacyjne podejście edukacji daltońskiej podkreśla znaczenie odpowiedzialności za podejmowane zadania, samodzielnego uczenia się dzieci, zachęca do uczenia się we współpracy.

- **Pierwsza zasada: wolność i odpowiedzialność**

„Wolność i odpowiedzialność razem dokonują cudu”

Wolność jest niezbędna do dokonywania własnych wyborów, szukania własnych dróg. Ale wolność nie oznacza, że wszystko jest możliwe i dozwolone. Idealna wolność to nie wolność zobowiązań, a tym bardziej brak dyscypliny. Dziecko, które robi tylko to, co chce, nie jest wolne. Wręcz przeciwnie, staje się niewolnikiem złych nawyków, egoistycznym i niezdolnym do życia z innymi osobami.

Zadaniem nauczyciela jest zapewnienie każdemu uczniowi struktury umożliwiającej nauczenie się życia w wolności w ramach wyznaczonych zadań. Wolność oznacza: umiejętność radzenia sobie z odpowiedzialnością. Punktem wyjścia jest zaufanie do możliwości każdego dziecka. Uczeń sam ocenia, czego potrzebuje do wykonania zadania i w jakim czasie. Następnie zdaje sprawę nauczycielowi.

„Doświadczenie jest najlepszym i rzeczywiście jedynym prawdziwym nauczycielem ..... Uczniowie powinni mieć szansę opanowania sztuki uczenia się, zanim będą mogli się uczyć .....

Nauka radzenia sobie z wolnością przebiega krok po kroku. Przedszkolaki w oddziale przedszkolnym robią to za pomocą małych, dających się zbadać zadań, które same sobie wybierają i wykonują samodzielnie. W miarę dalszego rozwoju dzieci i młodzieży zadania stają się coraz większe i bardziej złożone.

„Uczy się na własną odpowiedzialność w towarzystwie swoich kolegów, przekonując się do tej samej przygody. W swoim szkolnym życiu tworzy takie same relacje, jakie później nawiąże w życiu zawodowym lub biznesowym. Uczy się, próbując”.

- **Druga zasada: współpraca (interakcja życia grupowego)**

Aby móc później uczestniczyć w życiu społecznym, trzeba nauczyć się współpracować. Również w przypadku ludzi nie wybiera się siebie. Dlatego szkoły Dalton przykładają dużą wagę do zabawy i pracy w małych grupach. Przeważnie dotyczy to uczniów z tej samej klasy, którzy wspólnie wykonują zadanie, ale zdarza się również, że uczniowie w różnym wieku pracują razem. Robiąc różne rzeczy, uczą się słuchać siebie nawzajem i mieć dla siebie szacunek.

Parkhurst dostrzegła obszar napięcia między społeczną funkcją szkoły a zadaniem rozwoju jednostki. W jej oczach był to warunek edukacyjny, aby dzieci od wczesnej młodości mogły doświadczyć, że wolność, niezależność i współpraca są ograniczone przez ich własne możliwości i grupę. Szkoła, zdaniem Parkhurst, zapewniłaby dzieciom doświadczenie prawdziwej wspólnoty, jako przygotowanie do pełnego uczestnictwa w demokratycznej wspólnoty za jej drzwiami.

Dla Parkhurst nie istniał podział na edukację i wychowanie dziecka, na transfer wiedzy i kultury, na budowanie charakteru i sumienia. Miała na myśli szkołę, w której dzieci uczą się, dając im odpowiedzialność za własny proces uczenia się. Czego ten konkretny uczeń potrzebuje, aby nauczyć się czytania, pisania, robienia pracy, rozwijania umiejętności społecznych? Dostosowała program każdego ucznia do jego potrzeb, zainteresowań i możliwości. Chciała promować niezależność i niezawodność każdego dziecka i ucznia.

Edukacja daltońska wzmacnia umiejętności społeczne uczniów i zwiększa ich poczucie odpowiedzialności wobec innych.

Plan Daltoński opiera się na silnym przekonaniu Parkhurst, że ilekroć dzieci są odpowiedzialne za swoją naukę, instynktownie szukają najlepszego sposobu na jej osiągnięcie i podejmują decyzje z skupieniem i rygiorem, co prowadzi do sukcesu.

Opierając się na tym przekonaniu, cele Planu Daltońskiego, zdefiniowane przez Helen Parkhurst, są następujące:

- a) Dostosowanie programu każdego ucznia do jego potrzeb, zainteresowań i możliwości;
- b) Promowanie niezależności i niezawodności; i
- c) Wzmocnienie umiejętności społecznych ucznia i poczucia odpowiedzialności wobec innych.

Aby osiągnąć te cele, Parkhurst opracowała trzyczęściowy model, który reorganizuje edukację od nauczyciela do dziecka, przenosząc krytyczne obowiązki związane z uczeniem się z nauczyciela na dziecko. Te trzy części, a mianowicie Dom, Zadanie i Laboratorium, stanowią krytyczny, strukturalny fundament edukacji daltońskiej. Poprzez te trzy części nauczyciele i uczniowie wspólnie pracują nad zindywidualizowanymi celami, które rozwijają umysł, ciało i ducha.

Bibliografia

1. *Andrzejewska J., Zróżnicowanie modeli edukacyjnych a funkcjonowanie psychospołeczne dziecka, UMCS, Lublin, 2013*
2. *Bilewicz-Kuźnia B., Program wychowania przedszkolnego. Dar zabawy. Zakład Pomocy Szkole, Lublin 2014*
3. *Karbowiczek J., Kwaśniewska M., Surma B., Podstawy pedagogiki przedszkolnej z metodyką, Ignatianum WAM, Kraków 2011*
4. *Parczewska T. (red.), Psychopedagogiczne aspekty rozwoju i edukacji dziecka, UMCS, Lublin 2010*
5. *Parczewska T., Bilewicz-Kuźnia B. (red.), Edukacja przedszkolna w Polsce i na świecie, wybrane zagadnienia, UMCS, Lublin 2013*